

Radičevci proti slovenskim zahtevam.

Z veliko težavo so poslanci po dolgotrajnem boju letos dosegli, da se vsaj deloma lahko spravijo v denar 20%ni boni, to so tisti listki, katere so ljudje dobili leta 1920 pri kolektiviranju kronskega bankovca. Davčni uradi sedaj morajo sprejemati te listke mesto gotovega denarja pri plačevanju davkov. Demokrati in Radičevci pa so kar javno govorili: »Kar je država enkrat vzela, naj ima!« Radičev poslanec Balič je v narodni skupščini rekel: »Državi tega ni treba dati nazaj!« In vendar so poslanci Slovenske ljudske stranke dosegli, da se z boni lahko plača davke.

Ali boš volilci v zahvalo za to volili Radičeve kandidate?

Gospodarstvo.

SEZNAM

o razdelitvi diplom in pohvalnic ter državnih in oblastnih nagrad oskrbnikom najboljših bikov v letu 1927.

A) Marijedvorska pasma.

1. Veliko ministrsko diplom in državno premijo 800 Din dobe:

Ivan Martinelli, Ložnica 24, obč. Gorica; Ivan Kukovič, Sv. Miklavž 34, Srečko Robič, Limbuš 4, Ivan Ravnjak, Ruše 35, vsi štirje iz sreza Maribor, desni breg. Jože Bart, St. Janž pri Dravogradu in Bikorejska zadruga Zavodne, obč. Topolšica oba iz sreza Slovenjgradec. Lenart Glück, Cirknica 30, Henrik Majer, St. Ilj v Slov. goricah 48, Stanko Hauptmann, Rošpoh 125, Jože Lorber, Melečnik 9, obč. Sv. Peter, Franc Belna, Osek 3, vseh pet iz sreza Maribor levi breg. Jože Kolečnik, Remšnik, Pavel Pokeržnik, Remšnik, oba iz sreza Dravograd.

2. Veliko ministrsko diplom dobe:

Upravništvo veleposestva Svečina, obč. Slatinski dol. Državna srednja vinarska in sadjarska šola Maribor, oba iz sreza Maribora, levi breg.

3. Državno premijo Din 800 dobe:

Jakob Mlinar, Črna, Matevž Kralj, Prevalje, oba iz sreza Dravograd in Srečko Robič, Limbuš 4, srez Maribor, desni breg.

4. Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobe:

Janez Kranjc, Polane, občina, Sv. Barbara, srez Ptuj, Bikorejska zadruga Rečica ob Savinji, Valentin Sušnik, Ljubno 2, oba iz sreza Gornjigrad. Bikorejska zadruga Studenice, Jože Smirmaul, Pohorje 4, Matija Divjak, Orehova vas 26, Anton Schilhan, Sv. Lovrenc na Pohorju 36, vsi štirje iz sreza Maribor desni breg. Franc Popič, Raduš, obč. Podgorje, Bikorejska zadruga Slovenjgradec, Bikorejska zadruga Podgorje, Ivan Rak, Velenje, Janez Ježovnik, Lokavica, obč. okolica Šoštanj, Franc Blazinšek, Gaberk, obč. okolica Šoštanj, Bikorejska zadruga Zavodne, vseh sedem iz sreza Slovenjgradec. Oskrbništvo Jarenski dvor, Poliški vrh 1. Miroslav Ožek, Selnica ob Muri 11, Henrik Majer, St. Ilj v Slovenskih goricah 48, Gabrijel Sfiligaj, St. Ilj v Slovenskih goricah 20, Jakob Valenton, Dragučova 11, Peter Gajzler, Ledinek 16, Franc Rajšp, Drvanja 20, Marko Lorenčič, Zamarkova 3, vseh osem iz sreza Maribor levi breg. Jože Gerđaj, Mežica, Ivan Končnik, Črna, oba srez Dravograd.

5. Oblastno nagrado 600 Din dobe:

Franc Möschl, Rače 46, srez Maribor desni breg, Maks Pratekar, Mežica, Amalija Knez, Črna, Janez Polanšek, Koprivna, Anton Skrub, Mežica, vsi štirje iz sreza Dravograd.

6. Pohvalnico velikega župana dobe:

Anton Brus, Spuhlje 2, iz sreza Ptuj, Lovro Golčnik, Smihel 26, Ferdo Sedmak, Sv. Primož, oba iz sreza Gornjigrad, Franc Vehovar, Cigonca 10, Franc Bogatič, Gor. Polska-

va, Anton Turin, Hrastovec, Vincenc Vauhnik, Sv. Miklavž 13, vsi štirje iz sreza Maribor, desni breg, Bikorejska zadruga Dragotinci, Vincenc Breznik, Ivanjci 12, oba iz sreza Ljutomer, Ivan Opat, Stari trg, Franc Kumer, Slatine, občina Šmartno ob Paki, Oskar Warsberg, Šmartno b Paki, Alojz Muzej, Belevode, občina Sv. Florjan, Anton Jan Škale 44, vseh pet iz sreza Slovenjgradec, Janez Ožek, Zgor. Hlapje št. 2, obč. Zg. Jakobski dol, Martin Erhartič, Sp. Jakobski dol št. 10, Franc Čep, Koprivnik 10, obč. Vosek, Julijana Paskolo, Slatinski dol 9, Marija Breznik, Zg. Zerjavci 6, vseh 5 iz sreza Maribor levi breg, Ivan Mesner, Sv. Primož nad Muto, Ivan Tilk, Zg. Vižinga, Ivan Klavž, Črna, vsi trije iz sreza Dravograd.

B. Simodolska pasma.

1. Veliko ministrsko diplom in državno premijo 800 Din dobe:

Anton Prelog, Veržej 61, srez Ljutomer, Januš Nemety, Polana 31, Stefan Kuhar, Puconci 30, oba iz sreza Murska Sobota, Stefan Bakan, Nedelica iz sreza Dolnja Lendava.

2. Veliko ministrsko diplom dobi:

Veleposestvo Beltinci, srez Dolnja Lendava.

3. Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobe:

Franc Zernec, Križevci 31, srez Ljutomer, Ignac Lapoša, Satahovci 1, Aleksander Perkič, Veščica 60, Stefan Benko, Murska Sobota 22, Jožef Kovač, Prosenjakova 114, Marija Vogler, Cankova 23, vseh pet iz sreza Murska Sobota, Peter Solar, Nedelica, iz sreza Dolnja Lendava.

4. Pohvalnico velikega župana dobe:

Ferdinand Grossman, Plitvica 25, Andrej Roškar, Cven št. 26, Franc Brežki, Slaptinci 36 vsi trije iz sreza Ljutomer, Stefan Pörš, Tešanovci 18, Jože Terphan, Andrejci 11, Franc Lipuč, Selo 146, Franc Ločič, Petanjci 24, Janez Andrič, Mur. Petrovci 1, Jože Hohlseidl, Fokinci 26, Janoš Krčmar, Križevci 29, Janez Šimon, Sulinci 41, vseh 8 iz sreza Murska Sobota, Stefan Gorkoš, Nedelica, Ivan Zver, Gomilica 20, Stefan Čašar, Strehovci 56, Franc Sos, Dobrovnik 5, Pavel Car, Dobrovnik 6, Jože Selce, Dolina 57, Jože Karaš, Čentiba št. 22, Mikloš Tot, Banuta 16, Anton Ritlop, Dolga vas 98, Iv. Zerdni, Dolnja Lendava 76 in Veleposestvo Dolnja Lendava, vseh 11 iz sreza Dolnja Lendava.

C) Pomurska pasma.

1. Veliko ministrsko diplom in državno premijo 800 Din dobe:

Franc Goričan, Višnja vas 21, srez Celje, Franc Kramberger, Rogoznica 2, Uprava veleposestva Podlehnik, Janez Farič, Kicar 157, vsi trije iz sreza Ptuj, Anton Bračko, Sv. Stefan, srez Šmarje.

2. Veliko ministrsko diplom dobe:

Državna kmetijska šola v St. Jurju ob južni železnici, srez Celje, Franc Jagodič, Slivnica, srez Šmarje, veleposestvo Ravno polje, srez Ptuj.

3. Državno premijo 800 Din dobi:

Jurij Zidanšek, Tolsti vrh, srez Konjice.

4. Pohvalnico velikega župana in državno nagrado 600 Din dobe:

Martin Korenjak, Laze 4, obč. Dramlje, Blaž Urleb, Lokarje 2, obč. St. Jurij ob južni železnici okolica, Anton Zvižaj, Lokarje 3, obč. St. Jurij ob juž. žel. okolica, vsi trije iz sreza Celje.

5. Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobe:

Franc Kureš, Spuhlje, Jakob Polanec, Zagajica, občina Pervenci, Franc Predikaka, Sv. Lovrenc na Drav. polju, Fr. Zelenik, Vurberg 86, vsi štirje iz sreza Ptuj, Jurij Bračko, Slivnica, Jože Blatnik, Dobje, Janez Jevšnik, Kozje, Ivan Sekirnik, Sv. Katarina, Ivan Drogenik, Sv. Trojica in Anton Sivka, St. Vid, vseh šest iz sreza Šmarje, Franc Napotnik, Tepanje, srez Konjice.

6. Oblastno nagrado 600 Din dobi:

Jurij Sadnik, Latkova vas 50, srez Celje.

7. Pohvalnice velikega župana dobe:

Josip Kač, Bukovžlak 34, obč. Teharje, Vincenc Kveder, Zalec, Franc Goričan, Višnja vas 21, Andrej Sešek, Konjice št. 3, Ludvik Plavšak, Tabor, vseh pet iz sreza Celje, graščina Herberstein, Ptuj, Janez Bašl, Grajenščak 4, Jože Sitar, Barislavci 5, vsi trije iz sreza Ptuj, Anton Pišek, Okolice Šmarje, Marija Palir, Zibika, Jože Perkovič, Rogaška Slatina, vsi trije iz sreza Šmarje.

D) Pinegavska pasma.

1. Veliko ministrsko diplom in državno premijo 800 Din dobe:

Franc Hanželič, Hardek 12, srez Ptuj.

2. Veliko ministrsko diplom dobi:

Uprava veleposestva Podlehnik, srez Ptuj.

3. Pohvalnico velikega župana in oblastno nagrado 600 Din dobi:

Bikorejska zadruga Središče in Lovro Petovar, Ivanj-kovci, oba iz sreza Ptuj.

4. Pohvalnico velikega župana dobe:

Janez Vrtnjak, Senčak 1, obč. Ručmanci, Jakob Ozmeč, Vinski vrh 4, občina Brebrovnik, Ivan Podgorelec, Krčevina št. 1, občina Brebrovnik, vsi trije iz sreza Ptuj in Anton Stuhec, Logarovi 27, srez Ljutomer.

Licencovanje bikov v mariborski oblasti. Tekom letošnje pomladi se je vršilo zakonito predpisano licencovanje bikov po vseh sodnih okrajih mariborske oblasti. Pred vedlo se je skupaj 2168 bikov. Po pasmah odpade na simodolsko 666, na marijadvorsko 620, na pomursko 313 in na pinegavsko 128 bikov. 384 je bilo medsebojnih križancev teh pasem; 66 bikov pa je bilo tujih (nedovoljenih) pasem. Sposobnih je bilo 518 (78%) simodolcev, 463 (75%) marijadvorcev, 252 (82%) pomurcev, 81 (36%) pinegavcev in 197 (51%) križancev. Ostali so nesposobni. Pripuščanje teh nesposobnih bikov ali sploh na licencovanje neprignanih bikov se kaznuje z denarno globo 250 Din. V smislu zakona je potrebno, da ima vsaka občina najmanj enega bika na vsako pričeeto stotino krav in telič. Na ta način znaša primanjkljaj bikov 353 in sicer 131 marijadvorcev, 100 simodolcev, 80 pomurcev in 42 pinegavcev. Občine so dolžne, da si manjkajoče bika nabavijo. Lastniki najodličnejših bikov prejmejo državno premijo po 800 Din in veliko ministrsko diplom. Lastniki nadaljnjih izvrstnih bikov pa dobijo oblastno nagrado 600 Din in pohvalnico. Lastniki nadaljnjih prav dobrih bikov dobi pohvalnico in prvo okrajno nagrado. Ostali dobri bikodržci prejmejo nagrado iz blagajin okrajnih zastopov. Obvezani pa so, da bika drže za pleme še vsaj eno leto. Vse priznanje gre oblastnemu odboru v Mariboru, ki je takoj v pričetku svojega delovanja prispeval vsekakor znatni znesek 30.000 Din.

Nova dela oblastnega odbora. Oblastni odbor mariborski je določil za regulacijo Bolske v Savinjski dolini 20.000 Din. za gradnjo ceste St. Andraž—Polzela 25.000 Din. — Pri obeh so se začela dela že v preteklem tednu.

Kmetijsko gospodinjstvo tečaji. Na številna vprašanja, ki so nam došla glede kmetijsko-gospodinskih tečajev, sporočamo: Kmetijsko-gospodinski tečaji se vrše le na deželi, v kraju, kjer se oglašajo za kmetijsko-gospodinski tečaj 16 deklet in so primerni prostori na razpolago. Prijave za tečaje se sprejemajo. Natančnejša pojasnila daje Slovenska Orliška Zveza v Ljubljani, Ljudski dom.

Razglas o sprejemu gojenk v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani. S 1. oktobrom 1927 se odpre 26. tečaj gospodinske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spi-

Da bomo nasprotnike poznali.

Črnogorski principi. Samostojno demokratski rodoljubi kažejo pri teh volitvah svoje jugoslovansko rodoljubje s tem, da agitirajo z vso strastjo z geslom o črnogorskih princih. Pripominjamo, da so ti črnogorski principi, katerim je obljubljena razmeroma majhna odškodnina za odvzeto jim imetje, sorodniki naše vladarske hiše. Zato se ne moremo dovolj čuditi predrznosti tistih uradnikov in učiteljev, ki agitirajo okoli s hujškanjem o črnogorskih princih. Te-le vzorne samostojno-demokratske rodoljube si bomo dobro zapomnili. Čez sedem let vse prav pride, pri tej liberalni gospodi pa bo še prej prišlo. Za to jim jamčimo.

Kako znajo samostojneži in radičevci gospodariti. Iz Grušove pri Sv. Marjeti smo dobili dopis, ki opisuje propad družbe »Panonije«. Med drugim piše dopisnik: Do sedaj sem še držal s samostojneži: Ali odkar sem videl, da voditelji samostojne kmetijske stranke in radičevci niti sami ne znajo gospodariti, sem jim tudi jaz obrnil hrbet. Kadarkoli je g. Lipovšek prišel k nam, nam je samo govoril o njegovih družbi »Panonija«. Ali samo par let je veljala ta jalova slada. Nič več danes Lipovškova »Panonija« ne ponuja za volitve petrolej, tudi sadja več ne kupuje. In mnogi kmetje, ki so se dali zapisati v radičevsko samostojno družbo, so danes nesrečni. Radi tega vam svetujem voliti: Daleč proč od samostojnežev, proč od radičevcev! Pridružimo se letos vsi Slovenski ljudski stranki.

Politični umor v Čučerju. Zadnji »Kmetijski list« trdi, da tista dva kmeta, ki sta na Hrvaškem v Čučerju ubila našega pristaša Talana, nista radičevca, ampak da je preiskava dognala, da sta člana Davidovičeve demokratske stranke. Dalje pravi »Kmetijski list«, da ne gre za političen uboj, ampak za čisto navaden gostilniški pretep. Ugotavljamo, da je ravno isto, kar trdi sedaj »Kmetijski list«, trdil že Radič v Zagrebu. Zato je pravni zastopnik vdove in otrok ubitega Talana dr. Farkaš takoj ugotovil, kaj je na teh radičevskih trditvah resnice. Odvetnik dr. Farkaš je potem dal zagrebškemu listom obširno poročilo o celem umoru. V tem poročilu pravi: »Ni res, da bi bila ubijalca pristaša demokratske stranke. Ugotovil sem, da demokratska stranka, niti Davidovičeva, niti Pribičevićeva, nima nobe-

nega pristaša in nikake organizacije v Čučerju. To so izjavili tudi predsedniki teh strank. Vsi občani v Čučerju so vedeli, da sta bila ubijalca notorična Radičeva priganjača. Napadla sta Talana samo radi tega, ker je bil pristaš ljudske stranke in varuh njene skrinjice. Pretep se je začel s tem, da je eden ubijalec zaklical: »Živela Radičeva stranka!« Talan pa je odgovoril: »Živela ljudska stranka!« Ali ima »Kmetijski list« svoje bravce za take tepce, da mu bodo verjeli, da bo Davidovičev demokrat vpil: »Živela Radičeva stranka!« — Drugi izgovor »Kmetijskega lista«, da gre za navaden gostilniški pretep in ne za političen uboj, pa je še bolj brez podlage. Zakaj pa je ubijalec radičevac Micudaj že dan poprej v neki trgovini, ne v gostilni, ki ni pil nobene opojne pijače, napadel in pretepel Talana in še nekega drugega kmeta, ki je Talana branil? Vse priče so povedale, da Talan na nesrečen dan ni bil prav nič pijan, da se ni prav nič prepiral, ampak sta ga radičevca iznenada zgrabila in potokla. Vsa dosedanja preiskava je pa ugotovila, da gre za preračunan, nameravan političen uboj, ki sta ga izvršila dva radičevska agitatorja nad kmetom, pristašem ljudske stranke, in da so pri tem uboju pomagali tudi drugi radičevci iz Čučerja. Zato policija ni zaprla samo obeh ubijalcev, ampak tudi gostilničarja, župana in več drugih radičevcev iz tistega kraja. Ugotavljamo, da »Kmetijski list« nima niti ene dobre besede za ubogega kmeta Talana, ampak samo poizkušajo, kako bi zagovarjal ubijalce. Imeniten kmetijski list!

Radičev shod v Zabukovci pri Grižah. V četrtek, dne 1. septembra, ob 8. ure zvečer je imel gospod dr. Novačan shod v gostilni g. Malusa, ki je bil nad vse smeja vreden. Njegovi trije pristaši so celi teden bobnali svoje ljudi skupaj, a žal, da nas o tem niso nič obvestili! Shod je bil zraven že omenjenih treh Radičevcev obiskan potem nekaj uradništva iz rudnika Zabukovca, ki so pristaši SDS in tudi ob navzočnosti social. patrijotičnega voditelja, ki je tudi spregovoril besedo, katero pa mu ni nihče odobral. Najbolj zanimivo pa je bilo to, da je med govorom dr. Novačana zaspal predsednik shoda, neki znani mali g. Golavšek Avg. iz Megojci! Ko ga je na to zbudil njegov sosed g. Dolinar iz spanja, je potem sam g. Dolinar zaspal! Res, da je ta radičevski shod nudil vsem posetnikom obilo zabave in razvedrila, samo žal, da je bil obisk popolnoma za nič. — Mi povemo g. Novačanu, da Radičevsko

drugo skrinjico ne bomo volili, ker ima na vesti kri nedolžnega kmeta-mučenika Talana iz Čučerja pri Zagrebu. — Posebna sramota za vsakega zavednega Slovenca bi bila, ko bi volil Radičevsko listo, ker on imenuje Slovence za »magarce«. Posebno pa ne bomo volili Radičevsko listo, ker odločno odklanjamo vsakega brezverca in svobodomiselca kakor je Radič! Toliko gospodu Novačanu za v spomin! Knjigo njegovega shoda v Zabukovci, dne 1. septembra. Da ne pozabim povedati tudi h koncu še en zanimiv dogodek tega shoda, ki je bil precej »buren« proti koncu, ker so si Radičevci in navzoči uradni iz rudnika skočili v lase z precej ostrimi besedami in očitki. Fletno pa je le bilo! Hm! Hm! Toliko za danes, za drugič pa še kaj več! — Navzoč rudar, pristaš SLS.

Polomije Zerjavovih demokratov v Prekmurju. Občinski bobni so v torek, dne 30. avgusta, zaropotali in v Belčinih, Odrancih, Turnišču itd. naznanili prihod demokratskih kandidatov. Priti bi imela prekmurska kandidata Godina in Preininger, a gostilničarji, kjer bi se morali shodi vršiti, so ju zastoj pričakovali. V sredo sta se naposled pojavila dr. Pivko in Preininger. A sreče nista imela, dasi so zopet občinski bobni klicali vse ljudi skupaj. V Lipi je gg. govornike poslušalo celih 15 ljudi, a še tudi med temi sta bili dve tretjini pristašev SLS. Iz Lipe sta prišla govornika v Gomilico, a tu sta naletela na hud poper. Med 20 poslušalci — 15 pristašev SLS — je bil tudi novomašnik g. Kolenc. Komaj je začel dr. Pivko govoriti, mu je segel v besedo in se potem vmešal pri vsaki govornikovi trditvi. Na vrsto je prišla Slavenska banka, svinčena afera itd. Ko je velik del navzočih klical: »Zerjav naj gre spat! Živijo dr. Korošec, gospod Klekl!« je Pivko z besedami: »Nismo končali, pa vendar moramo končati«, shod zaključil in oba gospoda sta se odpeljala v Beltince. Polomij je bilo dovolj, zato tam sploh nista imela shoda, marveč v gostilni Horvat zaupniški sestanek — brez zaupnikov. Tako »zmagoslavna« je volilni shod demokratskih govornikov tudi drugod. — Na shodu v Gomilici je dr. Pivko sam priznal, da Prekmurje do njega, oziroma do samostojne demokratske stranke nima zaupanja. Ima prav! SDS je odigrala in onih par sto galsov, ki jih dobi, ne dobi stranka, marveč jih dobita kandidata Godina in Preininger kot osebi. A demokratske stranke tudi to ne bo rešilo. Volilni shodi kažejo, da je zapisana smrt!

sja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsa ka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino. Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse, 450 Din, za pouk pa 100 Din. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, štiri brisače, štiri serviette in jedilni pribor (žlica, vilice). Če ima katera več obleke, je tudi lahko vzame s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto; 2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo); 3. predložiti zdravniško izpričevalo, da so zdrave; 4. navesti, kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosežani glavni poklic; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja; 6. zavzeti se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. S temi podatki in potrebnimi prilogi opremljene, lastnoročno pisane, nekolikovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani. Pri sprejemu deklet v gospodinsko šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je število gojenk posebno z ozirom na namen gospodinske šole same le omejeno. — Kmetijska družba za Slovenijo.

Trgovina s hmeljem. Letos imamo v naši državi srednjo hmeljsko letino. V Sloveniji je hmeljski pridelek zelo lep. Cene pa še niso posebno visoke, kajti v Savinjski dolini se plačuje sedaj 1 kg po 65—70 Din, kar je vsekakor premalo. Sedanje nizke cene niso upravičene, ker je hmeljska letina na Češkem in v Nemčiji slaba. Cene bodo sigurno šle kvišku, zato sedaj ni umestno hmelj prodajati. Na Češkem so hmeljske cene sledeče: 2200—2500 čK za 50 kg (74—84 Din). Nizke cene so posledica špekulacije hmeljskih veletrgovcev.

VARUJMO PŠENICO SNETI

Največjo škodo na pšenici nam gotovo povzroči snet, ki ne samo da znatno zmanjša pridelek, temveč ga deloma ali popolnoma uniči, ker sneti pšenica sploh ni za prodajo in tudi za domačo potrebo je skoro neuporabna.

Snet je gljivična bolezen; klice te gljivice prodero v pšenično zrno in mesto bele moke imamo v sneti pšenici trdo ali smrdljivo in prašno snet. Zadržana docela izobličena pšenična klasa in mesto lepega pšeničnega klasa imamo le črno maso brez zrna. Pri trdi sneti pa izgleda klas normalen, le da, dočim se zdravi klasi v času zrelosti obesijo navzdol, stoje sneti klasi pokonci ter so bolj odprti; v teh klasah so le preje opisana sneti zrna. Proti prašni sneti se je dosti težko boriti, ker nam edino pomoč nudi le namakanje v topli vodi, ki pa je precej komplicirano in za našega kmetovalca težko izvedljivo; enostavnejše sredstvo je, izruvati in sežgati okužene bilke takoj, ko jih opazimo, da se bolezen ne razširi dalje. V splošnem pa je prašna snet pri nas precej redka in če govorimo o sneti pšenici, katero gotovo vsak kmetovalec pozna, mislimo navadno le trdo ali smrdljivo snet. Trda snet je tudi pri nas dosti razširjena in je v Prekmurju n. pr. pred tremi leti uničila skoro polovico pridelka.

Klice ali pravilno spore trde sneti se nabijajo na semenu, s katerim pridejo v zemljo, kjer se dalje razvijajo. Uničiti te spore na semenu je najenostavnejši pa tudi najboljši pripomoček, da obvarujemo pšenico sneti. Do novejšega časa se je v ta namen namakalo seme pšenice v Bor-

daleški brozgi (raztopini modre galice in apna). Ker pa je dokazano, da modra galica ne uničuje samo klice sneti, temveč tudi kaljivost pšenice in to najmanj 5%, to se pravi, da od 100 kg semena najmanj 5 kg ne kali, iskalo se je in našlo druga sredstva, ki sicer istotako zanesljivo uničijo spore sneti, ali ne kaljivosti semena; to so preparati živega srebra. Ker pa je namakanje semena vse prej kot praktično in enostavno, napredni kmetovalci danes pšenice za seme ne namakajo, temveč prašijo s posebnimi sredstvi, ki popolnoma dosegajo namen, pospešujejo celo vrlo znatno kaljivost semena ter so enostavni v uporabi. Namakanje semenske pšenice se splošno opušča in nadomešča s prašenjem.

Sredstev za prašenje pšenice proti sneti imamo več in so večinoma nemškega izvora, kakor Uspulun, Tilantin, Segetan itd. V naši državi izdeluje tvornica Kaštel d. d. v Karlovcu sredstvo za prašenje pšenice proti sneti, ki se imenuje Porzol. Zanimivo in obenem razveseljujoče je dejstvo, da se je baš Porzol, lastni naš domači izdelek, pri poskusih, katere je napravilo pod vodstvom dr. F. Esmarch-a društvo za varstvo rastlin in draždanjih (Sächsisches Pflanzenschutzgesellschaft in Dresden) z vsemi raznimi sredstvi za prašenje pšenice proti sneti, izkazal kot najboljši, to se pravi s Porzalom prašena pšenica bila je najmanj sneti. Istotako povoljni uspehi so bili doseženi s Porzalom tudi pri nas, v sosedni Ogrski, kjer se prideluje znano mnogo pšenice, pa je Porzol danes kmetovalcu za prašenje pšenice nujno potreben.

Iz tega je jasno razvidno, kako najenostavnejše in obenem tudi najcenejše obranimo našo pšenico sneti. Uporaba je prav enostavna: za 100 kg pšenice potrebujemo 200 gramov Porzola, katerega skupaj s semenom damo v gosto vrečo in dobro premešamo ter lahko takoj sejemo; namakanje in zopetno sušenje, ki je potrebno pri uporabi modre galice, popolnoma odpade; sicer pa je pri vsakem zavrtku Porzola točno navodilo za uporabo. Res, da je za 100 kg semenske pšenice potrebno 200 g Porzola, ki stane 16 Din, dočim, ako namakamo z modro galico, potrebujemo ¼ kg galice, ki stane le dva dinarja; računati pa moramo, da z galico uničimo vsaj 5%, torej 5 kg pšenice, ki je vredna najmanj 15 Din: Porzol pa ne samo, da ne uniči niti zrna kaljivosti, temveč tudi znatno pospešuje kaljivost in rast pšenice, ter je pridelek pšenice, prašene s Porzalom, kakor so dokazali številni poskusi, najmanj za 5% večji na enem oralu, torej za najmanj 30 kg, kar zopet znaša v denarju vsaj 75 Din. Iz tega sledi jasno, da je prašenje semenske pšenice proti sneti s Porzalom mnogo cenejše kakor pa namakanje z modro galico. To je tudi vzrok, da napredni kmetovalci uporabljajo danes skoro izključno le suha sredstva za prašenje pšenice mesto zastarelega namakanja. Za nas pride seveda v poštev le Porzol, ne samo kot naš domači izdelek in najboljši, temveč tudi kot najcenejši.

Zoper snežno plesen rži, progavost ječmena, prašne sneti ovsu in sličnih gljivičnih boleznih, katerih klice so globokejšje v koži zrna, pa je mesto prašenja zanesljivejšje uporabiti namakanje s preparatom živega srebra, ki istotako ne uničuje, temveč pospešuje kaljivost. Tudi ta preparat izdeluje omenjena tvornica, in sicer pod imenom Higosan.

Porzol kakor Higosan se lahko naroči v vsaki množini naravnost pri tvornici Kaštel d. d. v Karlovcu. Pri večjih naročilih da tvornica znaten popust. Pa tudi Kmetijska družba ima v zalogi stalno Porzol in Higosan. Tudi nekateri trgovci drže Porzol.

JAD.

Kaj je novega?

Čitateljem in naročnikom! Ta številka »Gospodarja« je zadnja pred volitvami. Cenjene čitatelje in naročnike opozarjamo, da razdelijo po prečitavanju to številko še tudi drugim.

Slovenska žena. Se teden dni nas loči od volitev za državno skupščino. Od teh volitev je odvisna verska svoboda ter gospodarski in kulturni napredek slovenskega naroda. To pa je v rokah le onih mož, ki bodo izvoljeni na programu SLS.

sedaj vsled nesrečne politike gori omenjenih mogotcev in strank.

In zakaj trpimo? Pač za to, ker so vlade slabo gospodarile in pa zato, ker je invalidski zakon tako skrupulo, ki je nam v škodo, naši državi pa v sramoto.

Dovolj slabo so ravnali z nami in bi zopet tako delali, če bi se prišli do oblasti ljudje takega kova kakor je dr. Zerjav, Radič itd. Treba je, da spregledamo, nujno potrebno je, da sežemo po samopomoči, to je, volimo pošteno SLS! Ne pljuvamo v svojo skledo, to se pravi: ne volimo naših sovražnikov! Ne Radič, ne dr. Zerjav in ne dr. Pivko ali celo Pucelj ni za nas! To je gospoda, ki mnogo obeta — posebno pred volitvami, a vse njihovo kričanje in bahanje je laž. To so naši sovražniki in z njimi je treba temeljito obračunati, in to tudi hočemo 11. septembra, kajti vojni invalidi smo preponosni, da bi volili sovražnike našega naroda.

V krvavih bitkah na vseh frontah smo se neustrašeno borili, smo trpeli in prelivali kri, a iz te krvi, iz naših ran in bolečin je zrasla naša mlada Jugoslavija. Takrat smo bili močje na svojem mestu.

In danes! Danes bijemo nekrvav boj za ureditev naše domovine, z našo krvjo pridobljene Jugoslavije. Ali naj jo zopet vladajo bahavi nesposobni in sovražniki našega naroda? Ne! In stokrat ne! Do tega ne sme priti! V tem boju mora zmagati poštenje in pamet! Zato proč z demagogi, proč z lažnjivci! Če smo bili na bojnih poljih močje, bomo tudi sedaj v tem volilnem boju močje na svojem mestu in volimo poštene ljudi, ljudi, ki niso naši sovražniki, ampak so naši prijatelji, ki znajo ceniti naše zasluge za našo državo.

Za SLS mora 11. septembra dati vsak pošten Slovenec, vsak pošten in pameten invalid svojo kroglico, kajti ona gre po volitvah na vlado in dr. Gosar bo nadaljeval svoje delo, ki bo tudi nam invalidom v največjo korist, zakaj on je človek, ki nas ne bo pustil na cedilo, o tem smo lahko prepričani.

Pedaj tovariši. Vsi na volišče in vsi z dr. Korošcem, vsi za Slovensko ljudsko stranko, kajti gorje nam, če zmagajo sovražniki!

S. F., invalid.

Volilci SLS 11. sept. vsi volit!

Zato skrb, da gredo dne 11. septembra vsi volilci na volišče! Skrb, da volijo vsi že po možnosti v dopoldanskih urah! — Skrb, da se bodo volivne pravice poslužili tudi stari, bolni in onemogli! Agitiraj od moza do moza, da je na Kranjskem naša skrinjica druga (2), na Štajerskem in v Ljubljani prva (1). Slovenska žena, od Tvojega vestnega in požrtvovalnega dela je odvisna častna zmag naših mož, od katerih vemo, da bodo skrbeli za red, pravico in enakopravnost v državi!

Slovenski volilec — voli SLS! Se en dober teden in zopet bodo korakali slovenski volilci na volišče odločat o usodi slovenskega naroda. 11. september bo odločil, kaki boje nas bodo zastopali v Beogradu: ali pravi zastopniki Slovencev, ali pa lažipatrijoti, ki imajo sedaj vse polno obljub, v Beogradu pa delajo proti interesom Slovenije kot tudi celotne države. — Strankina in osebna korist je njihov program. Kako so nas izdajali SDS in samostojneži od ustave sem, moral je izprevideti že vsak Slovenec, in kako so se izkazali radičevci, ko so bili na vladi, tudi zna vsak, če ni popolnoma politično zaslepljen. Ko sta bila Pribičević in Zerjav v vladi je bila vlada batinjanka, korupcije in nasilja; kadar pa sta bila Radič in Pucelj, je šel po Sloveniji in Hrvatski glas: žalostne vlade. Bilo je res žalostno, ker so v Beogradu z g. Puceljem pometali, a on je bil le vesel, da je bil minister, in Stipica je delal le za svojo žlahto. Zato pa 11. septembra vsi volit! Ako imaš prijatelja ali sosedu, ki se ne zanima za volitve, potrudi se ter ga spravi na volišče! Če pa je nasprotnega mišljenja, bodeš ga z lepo besedo pridobil za SLS. Tudi ti slovenski invalid pojdi na volišče, ker ta kroglica te ne bode poškodovala kot te je granata ali krogla iz puške, ampak koristila, če boš volil SLS. Invalidski zakon, ki nam ga je prinesel PR režim (Pašić—Radič), se mora revidirati in boljši predložiti, nuditi nam mora višjo invalidnino, ker za to plačujejo državljani invalidski davek, ter zagurati stalnost v službah, da se ne bodo liberalni predstojniki uradov igrali z našo usodo. Ako je kdo zgubil nogo, roko ali oko v blagor domovine, ni manj vreden od zdravega. Kvalifikacija se ne daje po inteligenci in ne po poškodbi, kakor si kak lažipatrijot in državotvorec domišlja v korist države. Mi smo bili prvi, ki smo trpeli ter hočemo biti tudi prvi, ne zadnji! SLS pa bo tista, ki bo nas zagovarjala ter zboljšala ne le naš položaj, ampak tudi delala v blagor naših državljanov. Torej 11. septembra vsi volit! — Vojni invalid.

Duhovniške izpremembe. Č. g. Martin Kozar, provizor v Črni, gre za kaplana v Vojnik; Č. g. Joško Šketa, kaplan v Vojniku, je prestavljen v Apače; Č. g. Stanko Lah iz Apač v Gornjo Lendavo; Č. g. Jožef Harko iz Gornje v Dolnjo Lendavo.

Na Trški gori pri Št. Petru bo na Mali Šmaren veliki romarski shod. Sv. opravilo se bo začelo že prejšnji dan s pridigo ob petih popoldne. Na praznik sam bo sv. opravilo ob 6., 10. in ob treh popoldne.

Poročila sta se v Mariboru v nedeljo, dne 21. avgusta, in sicer v magdalenski cerkvi g. Anton Jaušovec, doma iz Kupetince pri Sv. Juriju ob Ščavnici, z gđ. Fani Artič iz Rogatca. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Izjava. Podpisani sem iz gotovih virov doznal, da sem zavolitive v narodno skupščino za dne 11. septembra t. l. vpisan kot predstavnik na volišču Št. Janž p. D. na kandidatni listi dr. Ljud. Pivko. Izjavljam, da sem bil vpisan brez moje vednosti in privolitve ter sem od okrožnega sodišča v Mariboru zahteval, da me črta, ker nisem še bil pristal te stranke. — Št. Janž dne 3. septembra 1927. Fridrik Hribernik.

Nesrečna družina. V Melju v Mariboru stanuje družina železničarja Müllerja. Nedavno se je njegovi ženi omračil um in odpeljali so jo v ljubljansko blaznico. Mož je ostal sam z dvema nedoletnima otrokoma. Strašno ga je potrla bolezen njegove žene in težko je šlo doma brez gospodinje. Upal pa je, da mu bo žena kmalu ozdravela in to upanje je še okrepilo veselo sporočilo iz blaznice, da se je stanje žene izboljšalo ter da se bode kmalu zdrava vrnila domov. Pred dnevi je žena res prišla domov v največje veselje otrok in moža; toda kmalu je veselje prepadla žalost, ko je mož opazil, da žena ni normalna, da se še vedno kažejo znaki blaznosti. To ga je tako potrla, da je postal sam čimdalje bolj zmešan in nekega dne je sklenil, napraviti konec svojem življenju. Dne 22. avgusta je neznanu kam izginil od doma in zadnjo sredo je dobila mariborska policija obvestilo od orožnikov iz Vurberga, da so potegnili iz Drave truplo moža, ki je po opisu popolnoma sličen pogrešanemu Müllerju. Na njegovo ženo je vest, da je mož izginil od doma, tako vplivala, da je ponovno zblaznela, skočila skozi okno ter se hotela vreči v Dravo. Komaj so jo sosedje ukrotili ter jo vnovič izročili bolnici, odkoder pride zopet v blaznico. Največji reveži so mali otroci. Zanje se je zavzel mestni mladinski svet ter jih oddal v mestno otroško zavetišče.

Aretacija nevarnega kolesarskega tatu Ivana Zupanca v Mariboru. Dne 29. avgusta je mariborska policija napravila dober plen in njenega uspeha se bodo najbolj veselili mariborski kolesarji. Pazniki kaznilnice so opazili na polju za kaznilnico nekega moškega, ki je dajal kaznjencem razna znamenja. Opozorili so na njega policijo, ki ga je aretirala. Stražnikom se izprva ni niti sanjalo, kakoga tiča so prijeli. Povedal je, da se zove Ivan Zupanc, star 32 let, doma pa je od Sv. Eme pri Pristavi. Pri njem so našli nekaj vetrihov. Dne 30. avgusta je aretirani Zupanc prišel v roke kriminalnega nadzornika g. Canjka, ki mu je izprašal vest in pred njim je Zupanc odkril svoje grehe. Baval se je že dalj časa izključno s trgovino koles, katere je sam kradel. Ker ljudje niso hoteli ukradenih koles kupovati, pa je vlomil dne 18. julija t. l. s ponarejenim ključem v okrajno glavarstvo v Ptuj in ukradel neki pisarni iz miznice uradno štampiljko. S to štampiljko je potem opremil ponarejene dokumente, da je lastnik kolesa, nakar so jih ljudje kupovali. »Pisarno« je imel v mariborskem parku, kjer je imel štampiljke in vetrihe skrite pod nekim grmom. Prvo kolo je ukradel v Celju, nadalje v Ptuj, potem pa se je preselil v Maribor, kjer je izvršil vse v zadnjem času javljene tatvine koles. Kolesa je ali »liral« na Hrvatsko, ali pa prodal v okolici po 400—500 Din. Denar je zapravil. Oddal so ga sodišču.

Mariborski strah ujet! Letošnje počitnice je do sedaj neznan vlomilec porabil v to, da je vlamil v zaprta in začasno zapuščena stanovanja. Vlomilec ni bilo mogoče izslediti. Vedelo se je, da bo vedno predrzejši in da se bode

Slabo se je godilo dr. Pivku na shodu pri Strnadu v Oplotnici. Med poslušalci je imel učiteljstvo in še par vinje nih ljudi, vsi drugi so bili naši pristasi. Govoril je za zadnjo uro dolgočasno o invalidnem zakonu, a ko se je dotaknil črnogorskih princev, je zavrešalo med zborovalci. Dr. Pivko so se čitali leviti o Orjuni, Slavenski banki, mestnih hranilnicah itd. Pivko je dajal slabe odgovore in je moral shod predčasno zaključiti. Kakor v Oplotnici se godi Zerjavovim demokratom povsod, kjer se pokažejo.

INVALIDI, BODIMO MOČJE!

Naš dan, naš veliki dan se bliža in bo skoro tu. Bliža se 11. september! Ta dan je dan našega odrešenja, našega vstajenja! Se li zavedamo tega?

Tovariši — sotrpini! Živo se še spominjamo vojnih grozot, spominjamo se še našega trpljenja v bolnicah in predobro čutimo vsak dan, vsako uro in minuto naše sedanje trpljenje, ki je posledica vojne, posledica naših ran in boleznih, dobljenih v vojni. Spominjamo se pa še tudi nečesa drugega.

Kdo od nas more reči, da ni bil vsled tega, ker je invalid, še nikoli ponižan, zasmehovan, teptan in na vse strani zapostavljen? Kdo od nas more trditi, da mu gre naš invalidni zakon na roko, to se pravi, da je zadovoljiv, pravičen? Kdo more reči, da smo skozi vsa leta do letošnje Svečnice imeli vlado, ki bi si bila štela v svojo dolžnost, izboljšati nam naš sramotno slab in nevzdržen položaj? Kdo, vprašam vas tovariši, mi more na vsa ta vprašanja zadovoljivo odgovoriti? — Prepričan sem, da nikdo!

Vse vlade do Svečnice t. l. so nad nami strahovito grešile, vse so nas s strašno silo tiščale ob tla. Edino Davidovič-Koroščeva vlada leta 1924 je bila svetla zvezda, toda prehitro je zatonila.

Sedaj tovariši, pa nastane vprašanje, kdo je bil vsa ta dolga leta na vladi? Kateri ljudje in katere stranke so bile to? Evo vam odgovor: Naši tlačitelji so bili radikali pod Pašičevim vodstvom, Pribičević in dr. Zerjav s svojo SDS in Radič na čelu HSS. G. Pucelja niti ne omenjam. To so bili oni poštenjakoviči, ki so poznali le svoje koristi, mi pa smo jim bili nepotrebno breme — stara šara, ki se jo brne v stran, da ni nikomur na potu. Mi pa smo trpeli — trpeli in trpimo še